

Vi har allerede ønsket hverandre godt nytt kirkeår, og vi har markert denne første søndagen i advent med å tenne ett adventslys. Jo nærmere vi kommer jul, desto sterkere blir lyset fra adventstaken. Dette samsvarer med vår forventning, også den blir stadig større og sterkere etter som vi nærmer oss jul. Jesu fødselsdag er en gledesfest. Derfor er også tiden frem mot jul fylt av forventning. Jeg tror vi trenger mye lys og glede spesielt i denne mørke årstida.

Advent betyr komme. Ikke bare slik at vi venter på å feire Jesu første komme som er julens budskap. Advent minner oss om Jesu komme også i nåtid og i framtid. Jesus kommer til oss i dag i Ordet og i sakramentene, han er hos oss i fellesskapet og bor i oss ved Den Hellige Ånd. Det skal vi minnes om, men også at Jesus en dag skal komme igjen. Dette faktum fyller mange av oss med forventning, men også med en stor porsjon ydmykhet; er jeg beredt til å møte Jesus når han kommer igjen? Spørsmålet stilles til oss alle. Hver for oss må vi svare. Adventstiden skal gi hjelp til å være forberedt, den skal også fylle oss med glede og forventning i tiden frem mot jul, ja, også frem mot Jesu gjenkomst.

Prekentekest: Luk 4,16-22a

Han kom også til Nasaret, hvor han var vokst opp, og på sabbaten gikk han inn i synagogen som han pleide. Da han reiste seg for å lese av Skriften, rakte de ham profeten Jesajas bok. Han åpnet bokrullen og fant det stedet der det står skrevet:

Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et gledesbudskap for fattige. Han har sendt meg for å kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri og rope ut et nådens år fra Herren.

Så rullet han bokrullen sammen, rakte den til tjeneren og satte seg. Alle i synagogen stirret spent på ham. Han begynte da med å si: "I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på." Alle roste ham og undret seg over de herlige ord som kom fra hans munn.

Slik lyder Herrens ord.

I dag på kirkens nyttårsdag møter vi Jesus i Nasaret i byen der han vokste opp i starten av hans offentlige virke. Vi møter ham i synagogen. Som skrifttro jøde var det en selvfølge for Jesus å være i Guds hus på sabbaten. I synagogen feiret jødene gudstjeneste. Det var mange lokale små synagoger. Som oftest var det én og samme sal med plass for både menn og kvinner. Jesus ble rakt bokrullen. Teksten var fra profeten Jesaja. Skriftlesningen kom mot slutten av gudstjenesten. Teksten ble gjerne lest på hebraisk, men ofte utlagt vers for vers på det folkelige dagligspråket arameisk. Prekenen kunne også ha form av samtale med spørsmål og svar mellom menn i forsamlingen.

Da Jesus leste ordene fra Jesaja 61, skapte nok teksten gjenkjennelse hos mange. Ikke fordi den var lest ofte, trolig hørte den ikke med til deres faste tekstrekke. Likevel, den rørte ved en gammel nedarvet forventning i folket. Teksten betydde nok mye for israelsfolket så langt tilbake som under fangenskapet i Babylon (587- 538 f.Kr). Men med tiden bredte det seg en forståelse av at profetien hadde dobbelt bunn. Den handlet om befrielse fra Babylon, men den handlet også om en fremtidig befrielse for folket knyttet til Messias.

Beskrivelsen av hva et nådens år skulle være, minte også ganske mye om sabbatsåret eller jubelåret. Gud hadde gitt ordninger langt tilbake i den gamle pakts tid som skulle beskytte de svake og verne innvandrere og fattige. I tredje Mosebok står det at Gud gav påbud om å hjelpe den som var i nød og forbud mot å ta renter. Ingen skulle bli gjeldsslaver. Gud sa at i seks år skulle de så og høste og arbeide, det sjuende året skulle jorda hvile, det skulle være sabbatsår i landet. Alle skulle, uansett stand, spise seg mette av det som jorda bar. Gud skulle velsigne, slaver skulle settes fri. Det sjuende sabbatsåret, altså hvert 50. år, skulle være et frigivelsesår. (3Mos 25,8) Enhver som hadde mistet sin eiendom, eller hadde måttet selge den, skulle få eiendommen tilbake. Det skulle være frihet og mat nok til alle. Det skulle være jubelår.

På Jesu tid ble ikke dette praktisert, men ordningen bar bud om messianske tider. En dag skulle tidenes sabbatsår komme med frihet for folket. Så skjer det at Jesus kommer inn i synagogen i Nasaret, og han forkynner et gledesbudskap for fattige, frihet for fanger, syn for blinde, nåde fra Gud. Med andre ord tidenes jubelår, og den messianske tidsalder har begynt. Alle som hørte på roste Jesus og undret seg over de herlige ord som kom fra hans munn, da han innledet sin preken med å si: "I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på."

I ukene og månedene som kom fikk folket se lamme gå, blinde fikk synet igjen, døde fikk livet tilbake, evangeliet ble forkynt for fattige. Jesus satte fri fra legemlig undertrykkelse, sykdom, og fra åndelig fangenskap. Lukasevangeliet gir en lang rekke bevis på at den messianske tidsalder nå var begynt. Jesus drev ut onde åndsmakter, han helbredet Simon Peters svigermor. Han tilgav hun som levde et utsvevende liv og som kom inn i fariseeren Simons hus, han vekket opp enkens sønn i Nain, og mye mer. Jesus forkynte: Guds rik er nær. De underne Jesus gjorde var kjennetegn på at nå var Messias kommet. Johannesevangeliet kaller derfor underne tegn. De pekte ut over seg selv på Guds rike, nå var Guds rike kommet nær i og med Jesus.

Vi lever i tiden etter Messias komme. Vi er allerede, for Jesu skyld blitt Guds barn og har fått del i Guds rike. Som Guds barn har vi tilgang like inn for Guds trone med bønn. Men vi lever i spenningsfeltet mellom et allerede og et ennå ikke. Vi tilhører allerede Guds rike, men det fullendte Guds rike er ennå ikke opprettet.

Bibelen gir løfter om en tid da løve og lam skal kunne beite sammen. En tid da gråt og smerte og død ikke skal være mer, da all sykdom skal være borte og gamle blir unge "som ørnen" (Salme 103,5). En dag skal Guds rike bli fullendt. Jesu første komme la grunnlaget for dette. Han brakte gudsriket nær og skaffet forsoning med Gud. Den dagen skal komme da vi skal møte Jesus ansikt til ansikt. I mellomtida lever vi fortsatt i en ufullkommen verden. Slik var det også på Jesu tid. Ikke alle ble friske, selv om Jesus gikk omkring på vår jord. I verden var det langt mer nød enn den nøden Jesus rakk å lindre. Noen fikk hjelp. Noen fikk leve med sykdom. Paulus ble ikke helbredet for det han kalte en torn i kjødet og Timoteus måtte drikke vin pga. plager med magen. (2Kor 12,7; 1Tim 5,23)

I dette spenningsfeltet lever vi også i dag. Vi oppfordres til å be. Noen får helbredelse til svar og opplever å bli friske. Noen får høre som Paulus: "Min nåde er nok for deg, for kraften fullendes i svakhet." 2Kor 12,9. Så gir Gud kraft til å klare en dag av gangen. Mange opplever Guds omsorg midt i smerten og det som gjør vondt.

Bibelen oppfordrer til bønn. Vi husker fra bibelhistorien de ungdommene som bar til Jesus en kamerat som var lam. (Mark 2) Jeg har i alle fall tenkt at de måtte være ungdommer siden de hadde pågangsmot nok til å bryte opp taket for å fire mannen ned. Så heldig han var som hadde gode venner som kunne bære ham til Jesus, og mannen fikk hjelp. Slik er det også med oss. Det kristne fellesskapet skal være et omsorgsfellesskap. Vi skal alle få være med å bære hverandre fram for Jesus i bønn og omsorg for det åndelige livet. Jesus lærte oss å be i Fadervår: "skje din vilje". Da får det hvile hos Far i himmelen.

Jesus kom for å rope ut et nådens år, lenker skulle brytes, fanger skulle settes fri. Den største ufriheten som kan ramme et menneske er likevel ikke sykdom. Mange frimodige kristne har siden i livet kommet i en situasjon der de har gjort uheldige valg. De har kommet i en trengt situasjon. De har gått en annen vei enn den Gud i sitt ord har vist oss er den rette. Da har mange opplevd at frimodigheten tok slutt. Gud ble borte og himmelen lukket. Ofte har de ikke innsett det før lenge etterpå, det har vært som en prosess. Noen ganger dukker det opp igjen minner om det som var og en gnagende skyldfølelse. Går de til psykolog eller lege, så kan skyldfølelsen dempes gjennom terapi eller medikamenter. Noen ganger kan skyldfølelsen være uberettiget, og da er det til det gode å få skyldfølelsen bort. Men dreier det seg om berettiget skyld og synd mot Gud og kanskje også mot medmennesker, da behandler man bare symptomet og "sykdommen" blir oversett.

Jesus kom for å sette fri. Den første Jesus gjorde med den lamme mannen jeg nevnte fra bibelhistorien var ikke si: "ta din bære og gå". Det første Jesus sa var: "Dine synder er tilgitt". Ingen lege, ingen psykolog, ingen healer, ingen i hele verden kan sette et menneske fri som er bundet av synd! Men det kan Jesus. Det var derfor han kom til vår jord, for å sette fri mennesker bundet av de

sterkeste bånd som finnes. Syndsforlatelsen frigjør til fellesskap med Gud. Jesu budskap er: vend om og tro på evangeliet! (Mark 1,15)

I kirken har vi en ordning som heter skriftemålet. Enhver som har synd å bekjenne bør gå til skrifte. Det skal være en hjelp til først å få snakket om det som plager samvittigheten, eller sette ord på det en vet en gjorde som var galt. Noen ganger kan det være mer generelt å bekjenne synd uten at det er noen aktuell sak. Poenget er at den en skrifter for på Jesu ord og befaling tilsier deg alle dine synders nådige forlatelse, i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Og bak disse ordene er det en realitet: Jesu død og oppstandelse. Vi prester har absolutt taushetsplikt. Ingen ting av det som betros oss under skrifte vil komme ut. Den som ønsker å skrifte kan ta kontakt eller ringe for å avtale tid.

Advent har botens farge. Vi går inn i et nytt kirkeår. Det er tid for å se framover og gjøre opp med det som har vært. Det nytter ikke å gå framover hvis en selv bærer en tung byrde som holder en tilbake. Jesus har gitt et løfte: "Kom til meg alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile." Matt 11,28. Skal vi ta dette til oss som en oppfordring fra han som ropte ut et nådens år fra Herren. Jesus kan sette i frihet.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.